

LIPPENS, Paul, ingenieur (Gent 11 september 1876 - Oud-Stuivekenskerke 20 augustus 1915).

Zoon van Hippoliet Lippens, burgemeester van Gent, en van gravin De Kerckhove de Denterghem. Zijn broer was de liberale politicus Maurice Lippens, de latere graaf. Na gestudeerd te hebben aan de universiteit te Luik, waar hij ingenieur werd, bereisde Paul Lippens Rusland, China, Oost-Indië en Amerika. Bij het uitbreken van de Eerste Wereldoorlog was hij voor de liberale partij plaatsvervangend volksvertegenwoordiger van Gent. Hij meldde zich als vrijwilliger, werd onderluitenant bij de genie en sneuvelde aan het IJzerfront.

Paul Lippens is in de V.B. bekend als de auteur van een brochure over La Question flamande, die

hij schreef in 1913 en die eind 1929 door zijn broer Maurice, toen senator en minister van spoorwegen, posten, telegrafie en telefonie (PTT), werd uitgegeven. Het is een duidelijk en goed geschreven studie, waarvan de geest kenmerkend is voor een gedeelte van de toenmalige Franstaligen in Vlaanderen, die de evolutie van de tijd zagen, zonder er alle consequenties uit te halen.

Paul Lippens, zelf helemaal in het Frans opgevoed, kwam tot de conclusie dat de liberale ideeën over de vooruitgang onvoldoende doordrongen. Een van de redenen was, dat zij die deze ideeën konden verdedigen, niet werkelijk tot hun volk konden spreken. Hij bestudeerde de taalkwestie en kwam tot de overtuiging dat er veel wanbegrip tegenover het Nederlands en de Vlamingen bestond. In zijn brochure weerlegde hij de argumentatie van Walen en andere Franstaligen. Hij stelde o.m. vast dat bepaalde verwijten aan het flamingantisme en onze taal in werkelijkheid verwijten aan het klerikalisme moesten zijn. Paul Lippens verdedigde het recht van de moedertaal in de verschillende landstreken. Dit betekende ook, dat hij de Franstalige Vlamingen als de ware slachtoffers van de Belgische nationaliteit beschouwde. Hij zei dat deze sociaal hoger staande groep (waarvan hij de belangrijkheid wel relativeerde) de barrières tussen haar en het volk moest opruimen, o.m. door goed Nederlands te leren, zonder daartoe het Frans als haar moedertaal op te geven. Lippens pleitte dus voor tweetaligheid in Vlaanderen. Hij verkoos het standpunt van de Franstalige Vlaamse schrijver Georges Eekhoud, volgens wie men verplicht was in eigen taal te schrijven.

Het is betekenisvol, dat de studie aan de vooravond van de Eerste Wereldoorlog werd geschreven, maar nog meer dat ze in 1929, tijdens de felle strijd van die jaren en de voorbereiding van de nieuwe taalwetten en de vernederlandsing van de Rijksuniversiteit Gent, werd gepubliceerd door de broer van de auteur, die minister was. Elias wijst er evenwel op, dat men zich, „bij al het begrip dat zekere Franssprekenden tonen voor de Vlaamse taaleisen, geen illusie (mag) maken over de afstand die nog steeds bleef bestaan tussen hen en de dragers van de Vlaamse gedachte”.

WERKEN: *Voix d'outre-tombe. La question flamande* (1929).

LITERATUUR: H.J. Elias, *Vijfentwintig jaar Vlaamse Beweging 1914/1939*, I en III-IV (1969). GASTON DURNEZ